BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea — 16 Pagini — EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei } — 16 Pagini — Nr. 44 Luni 14 Februarie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Să nu pierdem momentul

Incetând — de câțiva ani încoace — de-a îndeplini o simplă formalitate de prezentare sumară a bilanțului pe anul precedent, raportul Băncii Naționale reușește, mai ales anul acesta, să se înfățișeze ca o adevărată sinteză a economiei românești, cu toate problemele și tendințele ce se desprind din conjunctura actuală.

Trecând în revistă rezultatele înregistrate în principalele sectoare ale activității economice, financiare și monetare, în cursul anului 1937, raportul subliniază mersul ascendent al economiei românești în acest răstimp, concretizat în: excedentul-record al balanței comerciale de 13 miliarde, în mersul favorabil al încasărilor Statului, în creșterea puterii de cumpărare a păturii agricole, în puternica armătură tehnică a monetei, grație unei acoperiri-aur cu mult peste limita legală.

Cum, însă, alături de aceste rezultate liniștitoare, n'au lipsit, în cursul anului trecut, nici unele elemente negative, care proiectează semne de întrebare mai cu seamă asupra situației în viitor, autorii raportului n'au ezitat să le înregistreze, atrăgând, prin chiar faptul acesta, atenția factorilor de răspundere. Printre aceste elemente oarecum depresive ale economiei românești pe 1937, raportul enumeră: scăderea producției de petrol, care n'a putut fi compensată prin intensificarea lucrărilor de foraj; proasta recoltă a porumbului, care se va resimți în perioada de export din primăvara anului 1938; slăbirea în general a prețurilor la produsele noastre de export (cereale, petrol, cherestea), care, toate la un loc, diminuând cifra de afaceri și cifra venitului național, vor avea repercusiuni și asupra încasărilor Statului.

Dacă la acești factori de natură economică, adăogăm frământările și nesiguranța legate de conjunctura politică, în care, până eri, nu se simțea încă acel spiritus rector, înarmat cu autoritatea necesară, care să stăpânească și să canalizeze curentele centrifugale, am avea motive să privim cu oarecare îngrijorare evoluția economiei românești pe anul 1938.

Aci, însă, trebue să recunoaștem că un rol hotărîtor în corectarea indicilor depresivi l-ar avea însuși institutul de emisiune, care, printr'o mai largă și mai înțelegătoare distribuție a creditului către păturile de bază ale țării, ar putea să deschidă drumuri noui de activitate, să ridice elementul românesc din agricultură, comerț, industrie și meșteșuguri, ajutându-i să se substitue treptat în pozițiile ocupate până acum de elementul iudaic și de toate anexele lui alogene, retranșate azi în atitudini de sabotare și de ostilitate.

Adevărul e că raportul schițează și în această privință un program făgăduitor. Dar cu el ne-am întâlnit și în paginile raportului din anul trecut, fără ca să fie urmat de o executare în fapt, în condițiuni, care să însemne un câștig hotărîtor pentru afirmarea întreprinderilor și elementelor etnice românești. Socotim că avem acum cel mai prielnic moment pentru ascensiunea și întărirea forțelor autohtone în viața economică a țării.

Vom săvârși un greu păcat dacă'l vom pierde.

MARIA CHELSOIU

Intrarea școalei de misionare dela Vălenii de Munte

Destinderea italo-engleză

oxo

De câteva zile, telegramele din străinătate ne informează că o destindere ar fi pe cale să se înfăptuiască în raporturile dintre Italia și Marea Britanie și că în curând ar urma să fie reluate convorbirile între cele două țări, în vederea unui acord relativ la menținerea statutului actual al Mediteranei. D. Grandi, ambasadorul Italiei la Londra, a avut câteva convorbiri cu d. Eden. A început să se vorbească din nou de vizita d-lui Vansittart la Roma sau chiar de a contelui Ciano la Londra, despre un acord asupra retragerii voluntarilor din Spania, despre eventualitatea unui împrumut italian în Anglia.

Origina tuturor acestor svonuri trebue căutată în primul rând în adeziunea imediată dată de regimul fascist, în ultimele zile, la propunerile engleze pentru paza Mediteranei.

O sensibilă destindere între Londra și Roma, nu poate fi tăgăduită. Calea pare însă destul de lungă de la această scădere a tensiunii între cele două capitale, până la un acord. In așteptarea unei asemenea înțelegeri, care ar fi primită în lume cu o satisfacție generală, nu este fără folos să examinăm în câteva cuvinte elementele unui modus vivendi între Italia și Marea Britanie.

In timpul războiului etiopian, prezența unei flote engleze de 600.000 de tone în Mediterana, a pus, în toată întinderea ei, problema siguranței italiene în Mediterana. Pentru Italia aceasta mare însemna viața, după cum s'a exprimat Ducele în discursul său din 1 Noembrie 1936 la Milano, pe când Marea Britanie ea era numai un drum mai scurt către imperiul ei colonial.

Pornind dela această convingere, în ultimii doi ani, politica italiană și-a întors privirile dela Alpi și și-a concentrat atenția asupra Mediteranei. Intervenția Italiei în Spania, trimiterea a două corpuri de armată în Libia, fortificarea insulei Pantelleria, modernizarea și sporirea considerabilă a flotei italiene, propaganda panarabă atât de activă a Italiei în Africa și Asia, crearea și apoi consolidarea treptată a axei Roma-Berlin sunt tot atâtea urmări — directe sau indirecte — ale nouii politici mediteraneene a Italiei.

Cum pentru Marea Britanie este o axiomă că orice schimbare a echilibrului pe orice mare — și cu atât mai mult în Mediterana — este o atingere adusă intereselor engleze, guvernul englez a reacționat la noua politică italiană pe două căi: pe deoparte prin executarea vastului program de înarmări cunoscut, iar pe de altă parte, prin încercarea de a realiza o înțelegere cu Italia pentru menținerea echilibrului actual în Mediterana.

La 2 Ianuarie 1937 s'a semnat la Roma de către contele Ciano și ambasadorul Angliei acordul cunoscut sub numele de „gentlemen's agreement", prin care cele două mari puteri mediterane se obligau reciproc să respecte statu-quo în Mediterana. Italia preciza în deosebi că nu are intenția să aducă nicio modificare independenței politice și integrității teritoriale a Spaniei, inclusiv insulele Baleare.

Efectele fericite ale acestui acord, care a produs o destindere imediată și generală, deoarece garanta indirect statu-quo tuturor Statelor riverane ale Mediteranei, n'au fost însă de lungă durată. Evoluția războiului din Spania a făcut în practică acordul să cadă în desuetudine după câteva luni.

In vara lui 1937, o nouă destindere s'a produs, în urma cunoscutului schimb de scrisori autografe între d-nii Mussolini și Neville Chamberlain. Negocieri noui trebuiau să înceapă în toamna trecută pentru a confirma și lărgi înțelegerea din 2 Ianuarie. Nerecunoașterea imperiului italian, în sesiunea Ligii din Septembrie trecut, succesele militare ale naționaliștilor în Spania, retragerea Italiei din Societatea Națiunilor au împiedicat însă până azi reluarea conversațiilor.

Succesul unei noui negocieri atârnă în primul rând de lichidarea conflictului spaniol. Inainte de a se găsi o soluție efectivă a acestei probleme, o apropiere trainică între Anglia și Italia este greu de realizat, căci războiul din Spania și intervențiile internaționale, pe care le-a provocat, sunt de natură să aducă ele însile o modificare a statutului spaniol și mediteran. De aceia trebuie rezolvată în prealabil chestiunea retragerii voluntarilor străini din Spania. In vara trecută comitetul de neintervenție dela Londra a ajuns la un acord de principiu asupra retragerii voluntarilor. Conversațiile actuale ale d-lor Eden și Grandi au în prezent ca obiect numărul voluntarilor, cari trebue retrași și termenul, în care această măsură trebue luată. Dacă se ajunge la o înțelegere în această privință, urmată de un început de

(Continuare in pagina 2-a)

Anglia și Statele-Unite vor construi cuirasate de peste 35.000 tone

Paris, 11 (Rador). — *Corespondentul agenției „Stefani" transmite:*

In cercurile apropiate de ministerul marinei francez circulă svonul că Anglia și Statele Unite ar fi încheiat un acord pentru construirea de cuirasate mai mari de 35.000 tone și de crucișetoare mai mari de 8.000 tone, cari erau limitele tratatului naval dela Londra.

Se mai afirmă că cele două guverne au de gând să nu anunțe oficial încheierea acordului decât după ce vor fi primit dela Tokio un răspuns oficial la recentul lor demers.

xox

Cetățeni italieni expulzați din Rusia

SERVICIUL SPECIAL AL „UNIVERSULUI"

Roma, 11 (Radio-Central).— **Vre-o 80 cetățeni italieni expulzați din Rusia au sosit azi la Brindisi și Veneția.**

Printre aceștia se află și personalul consulatului italian desființat din Batum și Novorosisk.

Italia mai este reprezentată în Rusia prin legația dela Moscova și consulatul general de la Odesa.

Regimul anormal dela gurile Dunării

Conferința Comisiunii europene Dunărene ce s'a ținut acum câteva zile la Cannes, ar trebui să ne scoată din amorțeală.

Și în această conferință, ca și în cele ținute anii trecuți în diferite localități din străinătate, s'a discutat aceeaș problemă, s'a propus spre examinare acelaș plan al lucrării, dar nu se execută nimic serios în legătură cu asigurarea unei eșiri la marea Neagră, care să corespundă intereselor economice ale României și ale navigațiunii internaționale pe Dunărea maritimă.

Această comisiune europeană dunăreană s'a permanentizat, fără să mai poată îndreptăți existența sa în actualele împrejurări. Un scurt istoric va scoate în evidență această constatare.

C. E. D., după dispozițiile tratatului dela Paris din 1856, a avut o durată limitată la doi ani, — timpul necesar pentru întocmirea unui plan de lucrări, care să asigure o eșire bună la mare.

Așa dar, puterile semnatare ale tratatului dela Paris n'au avut nici intenția, nici voința să institue la gurile Dunării o comisiune permanentă, ci una provizorie cu o durată maximă de doi ani.

In 1858 s'a cerut o prelungire a funcționării C. E. D. pe un termen de doi ani; apoi s'au obținut prelungiri succesive în 1860, în 1871, în 1904, 1910, — așa în cât provizoratul a devenit... permanent. După războiul mondial, Conferința păcii, examinând regimul fluviului Dunărea, ia loc să considere sfârșită misiunea C. E. D., a creat o nouă Comisiune internațională cu dreptul de jurisdicție între Ulm și Brăila, lăsând Dunărea maritimă tot sub jurisdicția vechei comisiuni, — moștenire a tratatului de la Paris din 1856!

Notăm că tratatul de pace din 1919 a considerat statutul Dunării iarăși un provizorat.

Atât de anormal este regimul internațional ce continuă să se mențină pe Dunărea maritimă, cu cât astăzi ne găsim într'o situație mai rea de cât în 1856: n'avem asigurată o eșire la mare din cauza cunoscutului fenomen natural al depunerii aluviunilor la gura Sulinei și al înaintării deltei Dunării în mare aproape pe întreg frontul său.

Pe deoparte, bara de la Sulina crează dificultăți circulației vaselor; iar, de altă parte, taxele ce le impune C. E. D. vaselor ce trec pe la Sulina, sunt o sarcină grea pentru navigația pe Dunărea maritimă. Și iată dovada lipsei de prevedere și de răspundere a C. E. D.:

Inginerul Hartley, care a

(Continuare in pagina 2-a)

SCRISORI DIN PARIS

Supra-realiștii

de RENE SAIVE

Paris, Februarie

E un fenomen curios, dar care trebuie notat: la Paris, numărul nebunilor e în creștere continuă de câțiva ani. Azilurile se umplu pe zi ce trece. Sunt atâția nebuni, încât nu știi unde să-i mai internezi. La sfârșitul lui 1937, casele de sănătate din regiunea parisiană deborda literalmente: populația dezechilibraților a sporit cu o mie de unități într'un an. Autoritățile sunt, desigur, adânc impresionate de această inflație regretabilă și anumite spirite merg până în a preconiza organizarea „profilaxiei militare". Iată însă că situația s'a agravat deodată. Parisul a primit un contingent masiv de demenți — cu totul inofensiv, de altminteri — care s'a instalat în inima capitalei și care, sub pretext de artă, a deschis un salon. Și acest salon se intitulează: Salonul suprarealismului.

Suprarealismul? Iată un cuvânt care inspiră neîncredere francezilor. E un cuvânt obscur și păclos, făcut să ascundă cine știe ce glumă. Unul din șefii mișcării „suprarealiste", care poartă, din nefericire, un nume pur francez, André Breton, își definește astfel ambițiile:

„Totul mă îndeamnă să cred, spune el, că există un anumit punct al spiritului de unde viața și moartea, realul și imaginarul, trecutul și viitorul, ceeace se poate comunica și ceeace nu se poate comunica, creștetul și temelia încetează de a fi percepute în mod contradictoriu. Zadarnic am căuta activității suprarealiste alt mobil decât speranța de a determina acest punct".

Există, pare-se, oameni, cari își strigă entuziasmul la citirea acestei proze monstruoase și neînțelese. Pentru orice francez, sănătos la trup și cu mintea întreagă, căutarea punctului unde trecutul și viitorul, creștetul și temelia încetează de a fi percepute în mod contradictoriu, e o problemă foarte simplă. Intre trecut și viitor, există prezentul... între creștet și temelie este mijlocul. Și restul nu este decât fantezie sau aiureală.

Să ne resemnăm însă. Salonul „suprarealist" e deschis. Să-l vizităm.

E un salon ca toate celelalte. Nici nu intri măcar în el pe fereastră, ci pe ușă, care seamănă cu toate ușile. In pragul acestui infern al rațiunii, vizitatorul primește totuși o înștiințare serioasă. Se găsește în fața unui prea frumos automobil împodobit cu ghirlande de frunze. Înăuntrul lui se află două manechine, dintre cari unul poartă

(Continuare in pagina 2-a)

VISCOL IN CEHOSLOVACIA

SER VICIUL SPECIAL AL „UNIVERSULUI"

Praga, 11 (Radio-Central). — **In regiunea Zdar a bântuit astănoapte un viscol puternic care a durat 12 ore.**

Zăpada a atins în unele locuri o înălțime de patru metri, iar pe șosele nu se văd decât vârfurile pomilor.

Localitățile Sklena și Vlasttejovice au suferit cel mai mult de pe urma viscolului. Casele au fost complet acoperite de nămeți iar spre a putea salva pe locatari, a trebuit să se sape tuneluri. Intreaga circulație în această regiune este paralizată.

Zăpadă și viscol in Palestina Liban și Siria

Navigația intreruptă pe coasta palestiniană

Londra, 11 (Radio-Central). — **Din Ierusalim se anunță că în Palestina, Liban și Siria, a căzut o zăpadă abundentă.**

Mulți copii din Ierusalim au văzut acum pentru prima dată zăpada.

Din cauza viscolului, navigația pe coasta palestiniană a fost întreruptă. O barcă cu motor a poliției, care plecase dela Haiffa la Akron, s'a răsturnat, iar doi polițiști s'au înecat.

Avion sovietic deasupra Finlandei

Helsinki, 11 (Rador).— *Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:*

Azi dimineață la ora 10, un avion sovietic a sburat mult departe deasupra peninsulei Kareliei, pe teritoriul finlandez, până la orașul Terijoki, adică la 20 kilometri în interiorul Finlandei.

Avionul s'a înapoiat apoi în direcția Kronstadt.

Aparatul sovietic a fost luat sub focul armelor grănicerilor finlandezi.

Ministrul Finlandei la Moscova a fost însărcinat de guvernul său să protesteze împotriva acestui fapt pe lângă guvernul UniuneiSovietelor.

Delegația batalionului 3 grăniceresc la Belgrad

A. S. R. Prințul Paul al Iugoslaviei (x); la dreapta d. lt colonel Al. Grecianu, comandantul batalionului.

Pagube imense produse de uraganul din California

New York, 11 (Rador). — **Uraganul care a bântut ieri California s'a deslănțuit după 16 zile de ploi torențiale, care au produs ravagii pe o suprafață având 500 km. adâncime în interiorul țării dela țărmul Oceanului Pacific și o lungime de 320 kilometri.**

Uraganul a pricinuit moartea a opt persoane și rănirea a multor altora. Pagubele sunt de mai multe milioane de dolari.

Zona cea mai încercată a fost valea râului Sacramento, unde sunt temeri că inundațiile vor continua. Mii de lucrători lucrează zi și noapte la restabilirea comunicațiilor pe calea ferată și șosele precum și la repararea liniilor telegrafice și telefonice.

Din cauza lipsei de mijloace de comunicație, amănunte asupra întinderii dezastrului lipsesc încă.

O demonstrație a artileriei engleze

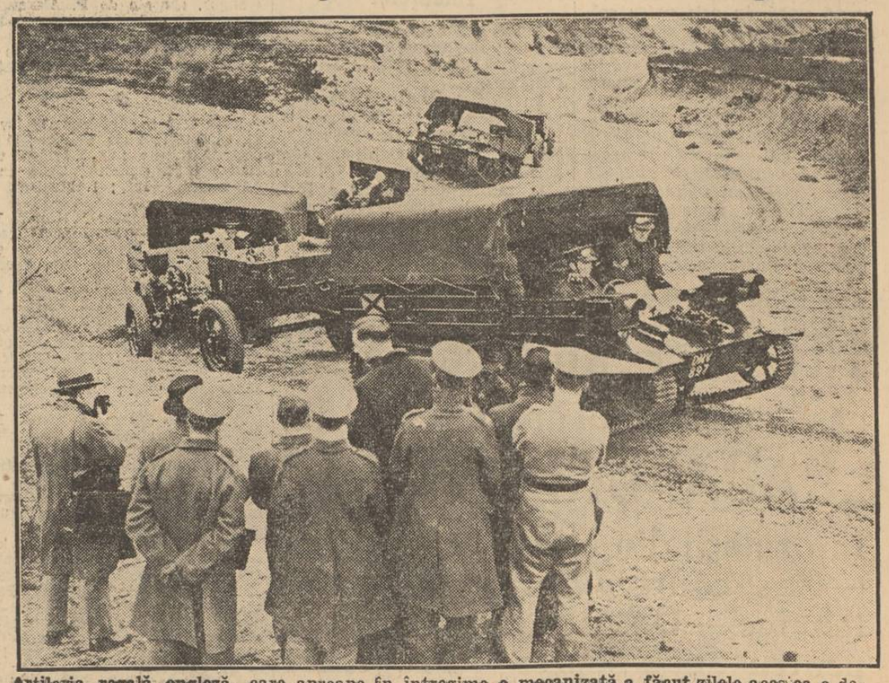

Artileria regală engleză, care aproape în intregime e mecanizată a făcut zilele acestea o demonstrație interesantă în fața elevilor școalei superioare de război. Cu acest prilej au fost prezentate cele mai noui modele de tancuri